

BRANDWEER
MUSEUM
WASSENAAR
DE VAN DER MARK COLLECTIE

Jaarverslag 2013

Jaarverslag 2013

Voorwoord,

Het Brandweermuseum Wassenaar is een klein vrijwilligersmuseum opgericht in 1923. Dit jaar stond in het teken van het 90 jarig bestaan. In het programma werd hieraan op diverse momenten aandacht gegeven.

Het programma bracht in het afgelopen jaar weer voor ieder wat wils. In 2013 zijn diverse tentoonstellingen en activiteiten georganiseerd waarvan een deel gericht was op kinderen. In dit jaarverslag vindt u daarvan een overzicht.

De tentoonstelling 'Wallace the fire dog' werd gemaakt in samenwerking met the Scottish Fire and Rescue Service Museum & Heritage Centre in Greenock. We gaan dus een beetje internationaal. De tentoonstelling met historische prenten uit eigen bezit was misschien het hoogtepunt in 2013. Gebruik werd gemaakt van de faciliteiten van raadhuis de Paauw waardoor een mooie combinatie ontstond tussen museum en tentoonstellingsruimten.

De financiële middelen van het museum blijven beperkt maar door inzet en inventiviteit van de vrijwilligers, donateurs en sponsors blijkt er toch veel mogelijk te zijn.

Het Brandweermuseum Wassenaar: techniek, geschiedenis, cultuur, de brandweer in de samenleving, het menselijk aspect. Voor jong en oud. Leuk, leerzaam, verrassend! Allemaal typeringen van het museum welke aangeven dat het museum onder leiding van Kees Plaisier voor iedereen wat biedt. Het aantal bezoekers bedroeg in 2013 bijna 3000. Een bewijs dat het museum een definitieve plaats heeft verworven in het culturele leven van Wassenaar. Wassenaar zonder brandweermuseum is eigenlijk niet meer denkbaar.

Het bestuur van de Stichting Beheer Brandweermuseum bedankt allen die zich in 2013 hebben ingezet voor het Brandweermuseum Wassenaar.

Namens de Stichting Beheer Brandweermuseum Wassenaar,

Rob Gussekloo, voorzitter

1. In dit jaarverslag:
 - . terugblik
 - . het museum en het publiek
 - . samenwerking
 - . zorg voor de collectie
 - . pers, publiciteit en sociale media
 - . schenkingen
 - . bezoekerscijfers
 - . vrijwilligers
 - . prijs voor maatschappelijke stages
 - . de financiën
 - . lijst van activiteiten in 2013

2. terugblik

In 2013 kwamen er bijna 2900 bezoekers in het museum, 400 meer dan in 2012. Het aantal vrijwilligers nam weer wat toe. De publiekstaak kreeg in 2013 opnieuw veel aandacht met veel activiteiten en evenementen en publiciteit. De collectietaak heeft in dit jaar geleidelijk meer aandacht gekregen. Het draagvlak voor het museum in de regio wordt geleidelijk aan groter.

Op 21 april 2013 ontvingen we de 100^e bezoeker van dat jaar. Het was mevrouw Sue Horton, die met een groep van de British Fire Brigade Society het museum bezocht

In het afgelopen jaar bleek dat het niet voor iedereen duidelijk is dat we een collectie beheren die eigendom is van de gemeente Wassenaar. Daarin moet nog verbetering komen.

Een klein museum moet, ook al is het klein, alle taken verrichten die bij een goed museum horen. Dat is met een kleine groep vrijwilligers en een beperkt budget vaak een lastige opgave. We werken daar gestaag aan en we houden de vinger aan de pols door regelmatig na te gaan of we aan de voorwaarden van een goed museum voldoen. We oriënteren ons op de kwaliteitseisen die in de museumwereld gelden, zoals bijvoorbeeld het Museumregister. Omdat het Museumregister op sommige onderdelen wel erg gedetailleerd is en op het gebied van publiekstaken nogal beperkt is trekken we ons eigen plan en kijken naar de belangrijkste kwaliteitseisen die op onze situatie van toepassing zijn.

3. het museum en het publiek

De belangrijkste zin in de missie van het museum luidt:

Het Brandweermuseum Wassenaar brengt de geschiedenis van de Wassenaarse brandweer tot leven.

We deden dat in 2013 vooral door een groot aantal publieksactiviteiten. De kennis in het museum en de verzameling van het museum moeten immers voor zoveel mogelijk mensen op zoveel mogelijk manieren ontsloten worden.

a. nieuwe tradities en vaste punten op de museumagenda

In de afgelopen jaren hebben we enkele nieuwe tradities gecreëerd, zoals het vieren van de verjaardag van Jan van der Heijden en de innovatiedag. Al eerder was de kerstkindermiddag als vast punt op onze agenda gezet. Vaste punten zijn ook het Nationaal Museumweekend en de Open Monumentendag.

Voor de verjaardag van Jan van der Heijden samengewerkt met het Gorcums Museum. Voor het eerst is een van de evenementen rond die verjaardag speciaal gericht op de Engelsprekenden in onze regio.

Bij de innovatiedag is samengewerkt met het IFV (Instituut voor Fysieke veiligheid van Brandweer Nederland) , met de brandweer van Bergen op Zoom en met personen en bedrijven.

Het Museumweekend was in 2013 bijzonder goed bezocht met 450 mensen.

b. tentoonstellingen en evenementen

De tentoonstellingen in 2013 waren : Suske en Wiske en de brandweer (vanwege de honderdste geboortedag van Willy van der Steen), schenkingen (een overzicht van de vele schenkingen die in de afgelopen twee jaar waren ontvangen), Wallace the firedog, historische prenten, bladzijden uit een onbekend boek.

De tentoonstelling over Wallace the firedog maakten we in samenwerking met the Scottish Fire and Rescue Service Museum & Heritage Centre in Greenock. In dat museum worden de originele tekeningen bewaard van de zes boekjes die er over Wallace zijn uitgegeven. Van die tekeningen konden we een groot aantal lenen. Voor het eerst hadden we een tweetalige tentoonstelling, met alle teksten en bijschriften zowel in het Nederlands als in het Engels.

De opening was bijzonder, met een hondenparade op het gazon voor De Paauw, waar toen ook het grote beeld van een bulldog stond van de Russische kunstenaar Alexander Taratynov.

In de tentoonstelling was onder andere een interessante vergelijking te zien van de tekeningen gemaakt door de Schotse illustrator en die van de Nederlandse illustrator.

Aan de tentoonstelling was een wedstrijd verbonden voor “look alike” van Wallace en zijn Nederlandse versie Fikkie.

De historische prenten uit de verzameling van het museum waren te zien in de tentoonstellingsruimte van De Paauw op de beletage. Ontwerper Rob Schenk had een fraai ontwerp gemaakt voor de opstelling van de prenten. Dat de prenten voor het eerst te zien waren was mogelijk omdat een van de vrijwilligers de prenten had geïnventariseerd en beschreven. Met verhalen over de

gebeurtenissen van een aantal van de prenten erbij was het een bijzondere presentatie, die veel waardering oogstte. Omdat een groot deel van de prenten aan een behandeling door een papierrestaurator toe is, zijn we de actie “adopteer een prent” begonnen.

Met “bladzijden uit een onbekend boek” ontsloten we het boek dat onze oprichter Gerard van der Mark maakte over oude boerderijen en historische gebouwen in Wassenaar. Dit foto – plakboek voltooide Van der Mark in 1943. het is sedert 2005 in het bezit van het museum. Omdat er zoveel fraaie afbeeldingen met interessant commentaar over Wassenaar in staan is het belangrijk de Wassenaarders ervan kennis te laten nemen. .We gaan nu na of het boek in facsimile kan worden uitgegeven.

Een bijzonder evenement was Museum Maandag. Een initiatief van de Bank Giro Loterij die daarmee musea stimuleert om op maandagen bejaardencentra en verzorgingscentra te bezoeken en daar een presentatie te verzorgen. In november 2013 is dat door enkele van onze vrijwilligers verzorgd in SWZ Willibrord. In 2014 wordt de actie voortgezet

Aan het eind van dit jaarverslag is een lijst opgenomen van alle (publieks) activiteiten van het museum.

4. samenwerking

We werkten in 2013 samen met

- . de Reinwardt academie in Amsterdam (de HBO opleiding voor erfgoed professionals)
- . Museum Voorschoten
- . the Scottish Fire and Rescue Service Museum & Heritage Centre in Greenock.
- . het Gorcums Museum
- . het Nationaal Brandweermuseum in Hellevoetsluis
- . de gemeente Wassenaar
- .The English Theatre
- . de brandweer
- . de Historische Vereniging Oud Wassenaar
- . het gemeentearchief
- . de personeelsvereniging van de Wassenaaarse brandweer De Brandbel
- . de Openbare Bibliotheek
- . de Vrijwilligerscentrale
- . de Werkgroep Brandweer Historie
- . het NBDc (Nationaal Brandweer Documentatiecentrum)
- , de Stichting Historisch Brandweermaterieel

- . de Veiligheidsregio Haaglanden
- . de Vereniging van Belangstellenden in het Brandweerwezen (VBB)..
- . de eigenaars van verschillende Magirus oldtimers

5. zorg voor de collectie

De collectie is eigendom van de gemeente Wassenaar. De Stichting Brandweermuseum Wassenaar zorgt voor de collectie en behartigt het museum.

Die zorg houdt in: beheer, onderhoud, registratie, ontsluiting en onderzoek.

Daarvoor is specifieke deskundigheid nodig. In 2013 zijn we begonnen met scholing van vrijwilligers op dit gebied. Dat wordt in 2014 voortgezet, mede dankzij een actie van Fonds 1818 die gratis cursussen van het Erfgoedhuis aanbiedt.

een kijkje in de depotruimte van het museum

Voor het beheer zijn de fysieke omstandigheden in het museum en in het depot van groot belang. De klimaatomstandigheden in het museum zijn tamelijk goed. We zijn met de gemeente in gesprek over vervanging van twee ontvochtigers, die in 2013 kapot gingen

Een probleem is dat in de depotruimte van het museum ook de wasmachine en de droger van de gemeente staan. Dat is niet goed voor de collectie, omdat de temperatuur en de vochtigheidsgraad in de ruimte daardoor sterk wisselen. Ook daarover zijn we met de gemeente in gesprek.

In 2010 zijn twee voertuigen in Wassenaar teruggekomen die bij de brandweer Wassenaar in de jaren 70 hadden gediend. De stalling van deze voertuigen, die ook tot de gemeentelijke collectie behoren laat veel te wensen over. Een van de twee voertuigen staat buiten en het andere voertuig gedeeltelijk in een garagebox op de gemeente werf. Pogingen om dit erfgoed beter te stallen zijn tot nu toe niet geslaagd. Begin 2014 heeft het bestuur daarom besloten om een van de voertuigen tijdelijk te stallen bij de gemeente Leidschendam Voorburg, zodat beide voertuigen nu binnen kunnen staan. Om de voertuigen te restaureren is echter nog een ruimte nodig waarin de vrijwilligers er aan kunnen werken.

Aan de registratie van de verzameling wordt gestaag gewerkt. We gebruiken daarvoor het gratis programma Adlib lite. Ontsluiting hangt nauw met registratie samen. Via de website van het gemeentearchief wordt ook de fotocollectie van het museum langzamerhand voor een groot publiek ontsloten.

.
Met onze eigen website en met een wekelijkse rubriek op Wassenaarders.nl dragen we ook bij aan de ontsluiting van onze kennis en van de verzameling.

Voor grondig onderzoek hebben we niet de middelen. We maken graag gebruik van de werkgroep brandweer historie en doen zelf op heel kleine schaal onderzoek bij het voorbereiden van tentoonstellingen en evenementen.

6. pers, publiciteit en sociale media

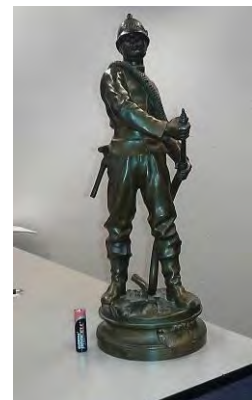
De pers is ons over het algemeen goed gezind. dat geldt zeker voor de lokale schrijvende pers en voor de regionale pers op het internet. De websites van de gemeente en van de Veiligheidsregio Haaglanden plaatsen altijd onze berichten. Bij evenementen en tentoonstellingen sturen we persberichten naar een veertigtal media. Daarnaast zijn we actief op Facebook, Twitter en LinkedIn.

7. schenkingen \

In 2013 heeft het museum een groot aantal schenkingen gekregen, van particulieren, van brandweerkorpsen en van andere instellingen:

- . rangonderscheidingstekens en emblemen
- . lantaarns

- . een zwaailicht
- . ademlucht apparatuur
- . een digitale camera
- . een beeld van een brandweerman
- . foto's
- . straalpijpen en koppelstukke
- . brandweerkleding
- . een perslucht toestel
- . brandweerkinderboeken
- . boeken over brand en brandweer
- . een chemiepak
- . een catalogus van brandweervoertuigen uit ein jaren veertig
- . kranten en krantenknipsels uit de jaren 70
- . een uitnodiging voor een lezing in 1941 over brandoorzaken en brandbestrijding
- . een videofilm over tankwagens van Brandweer Drenthe
- . knipsels en persoonlijke documenten van een brandweerman
- . een waterpas en een medaille van G J van der Mark

- . film van Charlie Chaplin "fire alarm"
- . replica van brandspuitenboek van Jan van der Heijden
- . technische tekeningen van een Ziegler voertuig

8. bezoekerijfers

Het totaal aantal bezoekers in in de afgelopen drie jaar per kwartaal en in totaal

	2011	2012	2013
1 ^e kwartaal:	50	690	440
2 ^e kwartaal	316	608	862
3 ^e kwartaal	225	689	957
4 ^e kwartaal	386	506	634
Totaal	976	2493	2893

Het bezoek aan de gezamenlijke activiteit met De Brandbel en de toehoorders in SWZ Willibrord zijn niet meegeteld. (bij elkaar ca 75 mensen)

9. vrijwilligers

Het museum bestaat dank zij de inzet van de vrijwilligers. Betaalde krachten heeft het museum niet. De vrijwilligers vervulden in 2013 weer uiteenlopende taken: onderhoud van de vaste opstelling, timmeren en schilderen, hulp bij openingen en evenementen, rondleidingen, onderzoek, registratie van de foto collectie, voorlezen, hulp bij het maken van tentoonstellingen en evenementen, onderhoud en up-to-date houden van de website, inrichten van het depot, werk aan het archief, geven van lezingen, bezoeken van bejaardenhuizen.

Naar schatting leveren de vrijwilligers 2200 uur werk per jaar voor het museum.

10. prijs voor maatschappelijke stages

De aandacht voor de maatschappelijke stages heeft ons een prijs opgeleverd. We werden verkozen tot stagebegeleider van het jaar 2013.

11. de financiën

De gemeente Wassenaar betaalt de Stichting Brandweermuseum een vergoeding voor de zorg voor de collectie van € 3500 per jaar.

De Stichting Vrienden van Brandweermuseum Wassenaar heeft een bijdrage geleverd in de kosten van de Prenten tentoonstelling.

Een particulier heeft een advertentie voor het museum betaald, verschenen in het blad van de personeelsvereniging van de Brandweer Haaglanden.

De kosten van de vrijwilligersbijeenkomst zijn betaald door de brandweer Wassenaar. Museum Maandag leverde een bijdrage van € 150 van de Bank Giro Loterij.

Het museum genereerde ook inkomsten uit donaties en giften van bezoekers. Het werk van de vrijwilligers is in feite de grootste inkomstenbron. Zij leveren gratis veel werkuren.

De uitgaven in 2013 zijn in hoofdlijnen:

Tentoonstellingen en evenementen	€ 5000
Kantoorkosten	€ 1000
Overige kosten	€ 300

De inkomsten:

Gemeente Wassenaar . vergoeding	€ 3450
Stichting Vrienden	€ 450
Museum Maandag	€ 150
Prijs stagebegeleider 2013	€ 500
Giften en overige	€ 1750

De gemeentelijke vergoeding was in 2013 ongeveer 55 % van het totaal aan inkomsten.

12. activiteiten in 2013

- 10 januari: studenten Reinwardt academie maken conditierapporten
- 20 februari: extra opening tijdens voorjaarsvakantie
- 26 februari: optreden op radio Midvliet
- 2 maart : lezing door Gijs Brandt (Gorcums Museum) over het brandspuitenboek van Jan van der Heijden
- 3 maart: lezing door Peter Snellen in het Engels over Jan van der Heijden
- 5 maart: vrijwilligersbijeenkomst in de kazerne
- 1 april: tentoonstelling Suske en Wiske en de brandweer
- 1 april: tentoonstelling schenkingen
- voorjaar: meewerken en advies bij tentoonstelling Museum Voorschoten (20 april t/m 16 juni), bruiklenen, speurtocht en meewerken in projectgroep
- 21 april: bezoek Engelse collega's
- 16 juni: innovatiedag
- 6 en 7 april museumweekend met verschillende activiteiten
- 6 juli: schenkersdag
- 7 juli: afsluiting Suske en Wiske, met lezingen en kinderprogramma
- 21 juli: opening tentoonstelling Wallace the firedog met hondenparade
- 24 juli: eerste van de zes extra woensdagmiddagen open in vakantie
- 25 augustus: opening tentoonstelling prenten en actie adopteer een prent
- 1 september: presentatie Magirusboek met 10 Magirus brandweervoertuigen
- 8 september: brandweermuziekmiddag met combo Amerikaanse school
- 28 september: jubileum personeelsvereniging de Brandbel in de kazerne
- 2 oktober: voorlezen door Caren Frentz, clusterhoofd brandweer Wassenaar, Leidschendam – Voorburg
- 9 oktober: voorlezen door wethouder Fatima Koşer Kaya

16 oktober: voorlezen door directeur bibliotheek Jaap Bulle
23 oktober en 26 oktober: Brandweerman Sam middagen
4 november: avond voor nieuwe inwoners; stand in de Spiegelzaal en open museum
18 november: studenten Reinwardt academie over het maken van een collectieplan
25 november: bezoek aan Willibrord in kader van Museum Maandag
1 december: opening tentoonstelling bladzijden uit een onbekend boek
1 december: start 90 cents actie
16 december: prijsuitreiking aan de winnaars van de Wallace Look alike wedstrijd
18 december: kerstkindermiddag

verder: bezoeken van: partij voor de dieren, BSO Binnenste Buiten, Karman Ghia club, Kievietschool groep 4, kinderpartijtjes, kleine groepen volwassenen, VVD fractie, Herenwegschool, Volvoclub, klas van basisschool in Den Haag, 4 groepen van Basisschool De Vos uit Voorschoten, groep van HRO.
en: wekelijkse rubriek op Wassenaarders.nl, regelmatig in de kranten, op FB, Twitter en op Linked In

www.brandweermuseumwassenaar.nl / brandweermuseum@wassenaar.nl
Bezoekadres: Raadhuis De Paauw, Raadhuislaan 22, 2242 CP Wassenaar
Telefoon. 0629011009

BRANDWEER
MUSEUM
WASSENAAR
DE VAN DER MARK COLLECTIE

geschiedenis, techniek, cultuurhistorie, het menselijk aspect

Brandweermuseum Wassenaar maakt nieuwsgierig!

foto:
Carolien
Poels